

HAVN & BY

MAGASIN FOR KØBENHAVNS HAVN

8. årgang • december 2005 • nr. 5-6

Rent vand ved Kalveboderne

Fem nabokommuner gør klar til at stoppe Storkøbenhavns sidste, sorte badevandsplet - Kalveboderne syd for Sjællandsbroen. Et EU-direktiv puster kommunerne i nakken

Af Keld Brokx Foto Keld Brokx

➤ Måger, ænder og gæs svæver ind over det lave vand omkring åluserne ud for de grønne områder. Vi er ved Kalveboderne lige syd for Københavns Havn. Området mellem Amager og Sjælland er vigtigt for andefugles overvintring og er omfattet af fredninger. Det ser idyllisk og rent ud. Men det er det ikke.

Som sidste sted i Storkøbenhavn varsler skilte badeforbud på grund af forurening, der i ekstreme situationer også kan påvirke Københavns havn. Hvidovre ærgres sig over en ubrugelig badestrand. Og København ud mod Valbyparken kan heller ikke udnytte strandlinjen ordentligt.

Fem kommuner presses af EU

Den sorte plet er en hård nød at knække, fordi Kalveboderne via Harrestrup Å får spildevand helt fra Emdrup Sø, Utterslev Mose og Damhusøen. En løsning kræver samarbejde mellem de fem kommuner, som åen løber igennem: Det er Rødovre, Herlev, Gladsaxe, Hvidovre og især København, der har flest udledninger til åen.

Spørgsmålet er ikke, om nye regnvandsbassiner og kloakledninger skal laves. Kun om hvornår, hvordan, hvorhenne – og hvem der skal betale hvor meget?

"Vi skal nok finde pengene til vores del, forsikrer Københavns miljø- og forsyningsborgmester. Det svære er, at det, en by udfører, ikke nødvendigvis gavner byen lokalt", siger Winnie Berndtson til Havn & By. Men nettet strammes om politikerne. Senest 2009 skal mål og foranstaltninger være besluttet ifølge EU's vandrammedirektiv. I 2012 skal projekterne være udført – og målet med rent badevand skal være opfyldt i 2015.

Regnskyld giver overløb

Damhusåens Renseanlæg for enden af Harrestrup Å er i princippet godt nok, men ved store regnskyld kommer der overløb fra renseanlægget og kommunernes udløb til Harrestrup Å, der derpå leder forurenede vand ud i havvandet. Og så er det ifølge Hvidovres miljø- og forsyningschef, Carsten Raad Petersen "helt uacceptabelt" at bade i området; selv om indholdet af colibakterier i Kalveboderne i fem år har været acceptabelt, når man ser bort fra forholdene under store regnskyld.

Seneste udvikling er, at kommunerne i Lynettefællesskabet L/S, der driver Damhusåens Renseanlæg, på et bestyrelsesmøde 28. september diskuterer om arbejdet skal organiseres i et aktie- eller interessentselskab.

"Men det mest interessante er, hvilke kommuner, der betaler hvilke anlæg", siger Winnie Berndtson.

"Vi har brugt en milliard på at skabe rent badevand i Københavns havn, og jeg er overvasket om, at København vil fortsætte arbejdet. I 2007 er vi færdige med en badestrand ved Svanemøllen. Så er det naturligt, at Kalveboderne bliver det næste", konstaterer Winnie Berndtson.

Der er taget hul på opgaven

Enkelte steder er projekter udført. Hvidovre har nu to underjordiske regnvandsbassiner ved Kalveboderne. Carsten Raad Petersen klatrer jævnlige ned gennem et hul ved Kalveboderne for at tilse bassinerne, der er store som håndboldhaller – med tilskuerpladser. Det rummer hult. 6000 kubikmeter regn- og spildevand vand kan de rumme.

"Vi skal nok op på 8-10 bassiner mere i hele området, og de koster godt 50 millioner stykket. Men der er ingen tvivl om, at det skal ordnes", siger Carsten Raad Petersen. ◀

Hvidovres miljø- og forsyningschef, Carsten Raad Petersen, ved udløbet af Harrestrup Å, som giver Kalveboderne miljøproblemer.

Borgmester Britta Christensen:

Vi vil godt gøre noget ved Harrestrupåen og Kalveboderne...

Rygte fra den københavnske miljøborgmester manes i jorden: - Men vi bør selvfølgelig afvente Lynettefællesskabets igangværende undersøgelser, siger Britta Christensen

● Den meget selvprofilerende københavnske miljøborgmester Klaus Bondam har grebet fat om et nyt projekt, - en forbedring af Harrestrupåens vandløb og Kalveboderne.

Det lyder meget fornuftigt, men samtidigt har han "ladet sive", at bl.a. kommunerne Herlev og Hvidovre ikke umiddelbart er indstillet på at gå ind i et genopretnings- og oprensningsprojekt, bl.a. foranlediget af et svarbrev fra Hvidovres borgmester Britta Christensen.

- Det er det rene vrøvl, siger Britta Christensen. - Vi har

faktisk "været på banen" før alle andre, og foreslået Københavns Kommune en rensning af afløbssystemet de sidste 5-6 år. Selvfølgelig vil vi gerne medvirke til en forbedring af Harrestrupåens vandløb og dermed også til en renere vandkvalitet i Kalveboderne. Det er en vigtig sag for os i Hvidovre...

Hvorfor Klaus Bondam lige nu har sendt et brev til de berørte kommuner om økonomisk deltagelse i forbedringen af vandløbet og Kalveboderne, må stå hen i det uvisse.

Anledningen er muligvis et

notat fra Miljøkontrollen om planlægning af den fremtidige kvalitet af Harrestrup Å og Kalveboderne i forhold til Lynettefællesskabets igangværende undersøgelser af opgaver på det fælles afløbssystem. Spørgsmålet har derefter været taget op på to møder i Teknik- og miljøudvalget i Københavns Kommune

- Jeg ved ikke, hvorfor Klaus Bondam bliver ved. Vi har bestemt ikke sagt nej. I mit brev har jeg alene henvist til det undersøgelsesarbejde, der i øjeblikket foregår i det fælles Lynette-regi, hvor alle de berørte kommuner er med. Det må vi naturligvis afvente. Men under alle omstændigheder skal der gøres noget, og gerne inden 2010, hvor det simpelt hen er et krav i følge den ny vandmiljøplan, slutter Britta Christensen.

mads-

Harrestrup Å.

Hvidovre Avis 2006

Badestrand i Valbyparken - men det bli'r først i 2015

Rent vand

Det bliver også Valby-borgernes tur til at kunne tage en dukkert i lokalområdet, men først skal kvaliteten af badevandet i top.

AF MERETE THORØE

FOTO AF KLAUS SLETTING

Plask, plask. Sådan lyder det sommeren igennem ved havnebadene på Islands Brygge og ved Fisketorvet, hvor københavnere og besøgende kan hoppe i havnen i sikker forvisning om rent badevand. Og med starten af badesæsonen 2009 indvies yderligere en strand i Svane-møllebugten.

I løbet af en årrække får også bade glade Valby-borgere glæde af Københavns Kommunes beslutning om, at havnevandet skal være så rent, at man uden sundhedsrisiko kan bade i det. Det er nemlig kommunens plan, at der skal være en badestrand ved Valbyparken i 2015.

Arbejdet er i gang

At bringe vandkvaliteten ved Valbyparken op på samme niveau som i Københavns indre havneområde kræver imidlertid en række forbedringer af kloaksystemet. Københavns Energi, som har ansvar for byens kloakker og for at håndtere københavnerens spildevand, er derfor i gang med flere store anlægsprojekter for sikre rent badevand. Men det er ikke noget, der sker fra det ene år til det andet.

Som i de fleste andre storbyer har vandet i Københavns havn i mange år været for beskidt til at bade i. Men for ca. 10 år siden begyndte Københavns Energi at arbejde målrettet på forbedre vandkvaliteten.

»Så i dag har vi faktisk rent badevand helt oppe fra kommunegrænsen til Gentofte i nord ned til Sydhavnen – dog med undtagelse af området lige omkring H.C. Ørstedsværket,« forklarer Sonia Sørensen, som er sektionsleder i Københavns Energis planafdeling for vand og afløb.

Underjordiske bassiner

Det rene havnevand er opnået ved hjælp af store underjordiske bassiner, der opsamler kloakvandet efter kraftige regnskyl. Tidligere blev der lukket beskidt vand – en blanding af regnvand og spildevand – ud i havnen, når det regnede så meget, at kloakerne ikke kunne rumme vandet.

Fakta

Tidsplan for Harrestrup Å

22. december 2008: Staten sender et forslag til en samlet vandplan for Harrestrup Å's opland i høring hos de implicerede kommuner, dvs. Albertslund, Ballerup, Frederiksberg, Gladsaxe, Glostrup, Herlev, Hvidovre, København og Rødovre.

22. juni 2009: Kommunerne skal afgive hørings-svar til staten.

22. december 2009: Den endelige vandplan for Harrestrup Å foreligger. December 2010: Kommunerne skal have besluttet, hvilke konkrete tiltag, der skal sættes i værk for at forbedre vandkvaliteten i åen.

2011-2013: Arbejdet skal udføres.

2013-2015: I denne periode overvåges vandkvaliteten nøje, før der gives grønt lys for badning.

I dag opsamles vandet i de store bassiner under jorden, indtil der igen er plads i de kloakledninger, der fører vandet videre til rensningsanlæggene. Under meget heftige regnskyl sker det dog stadig, at ikke engang de nye, store bassiner kan rumme vandmasserne, og det betyder overløb af kloakvand i havneområderne. Målet er dog, at det kun må ske 2-3 gange i løbet af en badesæson. Københavns Energi har opført i alt bassinanlæg rundt om i Københavns Kommune.

Næste step i moderniseringen af kloaksystemet er endnu et nyt underjordisk bassin, der er ved at blive bygget i Teglgangsgade. Det forventes at stå færdigt i sommeren 2009 og vil bidrage til at sikre rent badevand i Sydhavnen. Herudover skal et eksisterende bassinanlæg ved H.C. Ørstedsværket udbygges, så det kan opsamle mere vand. Det er endnu ikke endeligt besluttet, hvordan og hvornår udbygningen præcist skal foregå.

Dårlig vandkvalitet

At opnå rent badevand ved Valbyparken kræver desuden en stor indsats for at højne vandkvaliteten i Harrestrup Å, der har udløb ved rensningsanlægget lige vest for Valbyparken.

- Problemet med Harrestrup Å består i, at der ved regn sker overløb fra kloaksystemet til åen, fordi det omliggende kloaksystem ikke har tilstrækkelig kapacitet. Vandet i Harrestrup Å er derfor i en ringe hygiejnisk tilstand, forklarer Sonia Sørensen. At forbedre vandkvaliteten i Harrestrup Å kræver både store investeringer og ikke mindst, at de i alt ni kommuner langs åen bliver enige om, hvordan problemet skal løses. Derfor tør Københavns Kommune ikke love Valby-borgerne bademulighed før i 2015.

Ny å og strand på vej til københavnernes

Københavns kommune tager nu fat på et storstilet projekt, der skal give københavnernes en ny å og en ny sandstrand i Valbyparken.

Af Pauli Andersen

Københavnernes kan se frem til nye rekreative udfoldelsesmuligheder, når byen i løbet af de kommende år får en fornyet å og en helt ny badestrand ved Valbyparken. Et flertal i Borgerrepræsentationen har taget hul på et projekt uden fortilfælde herhjemme. Partierne S, SF, R og K har søsat et naturprojekt, der samlet set kan løbe op i en halv milliard kroner, når planen er realiseret. Det er dobbelt så meget, som den hidtil mest spektakulære naturgenopretning, hvor den snorlige Skjern å blev genslynget.

Målet er, at Harrestrup å, der forbinder Herlev og Gladsaxe med stranden i Valby, skal genskabes som et naturligt vandløb med små slyng og mulighed for lystfiskeri, kanosejls og andre rekreative aktiviteter. Åen, der i dag nogle steder ligner en overskåret kloak mere end en naturperle, skal ikke længere belastes med overskydende spildevand fra husstandene. Vandet skal være så rent, at der kan etableres en sandstrand i Valbyparken, hvor åen løber ud i Øresund. Partierne har i første omgang afsat 20 millioner kroner til udarbejdelse af en helhedsplan for projektet og den første detailprojektering. Hensigten er at tage hul på de fysiske ændringer af vandløbet på en udvalgt delstrækning mellem Jyllingevej og Slotherredsvej.

Miljøborgmester Bo Asmus Kjeldgaard (SF) glæder sig over, at der er skabt flertal for ideen. - Jeg har en stor vision om at gøre København til en grønnere by med flere muligheder for naturoplevelser og rekreative udfoldelser. Med projektet for Harrestrup å, får vi på én gang renere vand, rigere natur og bedre mulighed for friluftsliv. Samtidig vil åen bedre kunne absorbere vandet fra de heftige regnskyl, som klimaændringerne formentlig giver os flere af, siger Bo Asmus Kjeldgaard.

En del af arbejdet med at genoprette åen, kan hverken København eller de andre kommuner formentlig komme udenom. Efter EUs vandramme direktiv skal bl.a. vandløbene have vand af god økologisk kvalitet, hvilket ikke er tilfældet i dag, hvor åen fungerer som kanal for overskydende spildevand under heftige regnskyl. Direktivet rummer dog mulighed for at gøre undtagelser, bl.a. hvis vandløbene er så stærkt påvirkede af menneskelig aktivitet, at de helt har ændret karakter.

Københavns kommune kan ikke gennemføre det ambitiøse projekt alene. Harrestrup å løber også igennem kommunerne Herlev, Rødovre og Hvidovre. Men Bo Asmus Kjeldgaard vurderer, at der er gode muligheder for at blive enige med de andre kommuner om en stort samlet projekt. Hovedparten af projektet skal byens borger betale via den afgift, de betaler for at få afledt spildevandet. Bo Asmus Kjeldgaard siger, at kommunen derudover vil søge fonde herunder EU-fonde om tilskud til projektet.

SLUT